

จากเซท룸สู่คลิปวิดีโอและแคมฟร็อก: วิถีชีวิตออนไลน์ที่ต้องรู้เท่าทัน

ในพ.ศ. 2549 ที่ผ่านมา ปรากฏการณ์ด้านร้ายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารไฮเทครูปแบบต่างๆ ทำให้สังคมไทยเริ่มหันมามองความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารด้วยสายตาที่ไม่ไว้วางใจเท่าไรนัก แต่ในยุคสมัยที่มีมือถือคืออุปกรณ์พื้นฐานที่แทบทุกคนมีไว้ติดตัว อินเทอร์เน็ต คือเครื่องมือสำคัญของการเข้าถึงข้อมูลและทางลัดสู่โลกกว้าง ปรากฏการณ์ “คลิปฉาว เซทเลี้ยว และแคมฟร็อก” คงไม่ได้มีสาระสำคัญเพียงแค่การตั้งคำถามว่า สังคมไทยจะควรหยุดยั้งหรือก้าวให้ทันกับเทคโนโลยีการสื่อสารที่ก้าวไกลหรือไม่เท่านั้น หากแต่ต้องยอมรับความจริง ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ก็ตาม ว่าขณะนี้คนรุ่นใหม่กำลังใช้ชีวิตอีกด้านของพวกเขาในแบบที่ เรียกว่า “ออนไลน์”

ชีวิตออนไลน์ของเยาวชนไทย

พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์สื่อสารสมัยใหม่ กำลังกลายเป็นลมหายใจของคนไทยจำนวนหลายล้านคน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนไทย ดังรายงานจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่สำรวจจำนวนผู้ใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตทั่วประเทศประจำปี 2549 พบว่ามีผู้ใช้คอมพิวเตอร์จำนวน 15.4 ล้านคน หรือร้อยละ 26 ของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป และมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 8.47 ล้านคน หรือร้อยละ 14 โดยกลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอายุอื่นๆ การสำรวจครั้งนี้ได้สอบถามถึงประเภทของอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในครัวเรือนด้วย ซึ่งพบว่าครัวเรือนที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ใช้อินเทอร์เน็ตประเภทความเร็วสูงมากที่สุดถึงร้อยละ 52.8¹

ส่วนศูนย์เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำรวจข้อมูลผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเมื่อปี 2548 พบว่า เยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 21 โดยใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยสัปดาห์ละ 9.2 ชั่วโมง และพบว่าเว็บไซต์บันเทิงเป็นเว็บไซต์ที่เด็กและเยาวชนเข้าไปดูมากถึงร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับร้อยละ 2 ของการดูเว็บไซต์เพื่อการศึกษาศึกษา² ในด้านของโทรศัพท์พื้นฐาน พบว่าจำนวนผู้ใช้เลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับจำนวนโทรศัพท์สาธารณะต่อประชากร ที่สำคัญคือ อัตราการใช้โทรศัพท์มือถือที่ก้าวกระโดดจากร้อยละ 22.5 ในปี 2545 เป็นร้อยละ 36.7 ในปี 2548³ ในปี 2549 เมื่อมีการสำรวจประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ทั่วประเทศ พบว่าผู้มีโทรศัพท์มือถือ (ไม่รวมเครื่อง PCT) ทั่วประเทศ มีจำนวน 24.74 ล้านคน หรือร้อยละ 42⁴

จึงไม่น่าแปลกใจที่ผลกระทบเชิงลบจากการใช้อุปกรณ์ไฮเทคเหล่านี้ จะเปิดเผยตัวไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยชน์ที่สังคมได้รับในรอบปี 2549-2550 การสื่อสารไฮเทคที่ตกเป็นข่าวฮือฮาแกมหรือหาว คือ การสนทนาออนไลน์ หรือที่เรียกกันสั้นๆว่า “แชท” (chat) การถ่ายและเผยแพร่ “คลิปวิดีโอ” (video clip) โดยเฉพาะที่มาแรงแรงโด่งดังคือ โปรแกรมอินเทอร์เน็ต “แคมฟร็อก” (camfrog)

“แชท” ภัยออนไลน์จริงหรือ ?

การสนทนาออนไลน์ หรือแชท แบ่งอย่างกว้างได้ 2 ประเภทคือ ห้องสนทนา (chatroom) ที่มีอยู่ตามเว็บไซต์ต่างๆ กับโปรแกรมสนทนาสำเร็จรูปที่ติดตั้งไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลซึ่งมีหลายโปรแกรม แต่ที่ฮิตที่สุดคือ โปรแกรมเอ็มเอสเอ็ม (MSN Messenger)⁵ การสนทนาออนไลน์เปิดโอกาสให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่งข้อความถึงกันและกันได้แบบสดๆ ร้อนๆ เรียกว่าวินาทีต่อวินาที จึงเป็นที่นิยมค่อนข้างสูงในหมู่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ในเดือนพฤษภาคม 2549 ก็ปรากฏข่าวช็อคสังคมไทยให้ต้องหันมาสนใจการสนทนาออนไลน์ คือ เหตุการณ์ครูสอนภาษาอังกฤษจากอุบลราชธานีถูกฆ่าตาย และหันศพเป็นสองท่อนใส่กระเป๋าเดินทางขนาดใหญ่ ไปแยกทิ้งตามพื้นที่ต่างๆ ในกรุงเทพมหานครเพื่อทำลายหลักฐาน ครูสาวคนนี้รู้จักคนร้ายโดยการสนทนาผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ หลังจากนั้นจึงนัดพบกันที่กรุงเทพฯ และต่อมาถูกทำร้ายถึงชีวิต โดยคนในครอบครัวต่างไม่มีใครรู้จักคนร้ายคนนั้นมาก่อน⁶ ความเหี้ยมโหดของคนร้ายไม่ได้เป็นจุดสนใจของสาธารณชนมากเท่าความสงสัยที่ผู้คนมีต่อครูผู้ถูกทำร้ายว่า เหตุใดเธอจึงกล้าเดินทางมาพบคนแปลกหน้า กระแสความคิดเห็นในเว็บบอร์ดต่างๆ ถึงกับฟันธงว่า เรื่องนี้เกิดขึ้นเพราะผู้หญิงไม่ดีหวังได้แฟนฝรั่งจึงเดินทางมาหาผู้ชายทำ

ให้เกิดเหตุร้าย ขณะที่อีกกระแสพุ่งเป้าไปที่การสนทนาออนไลน์ว่าเป็นสิ่งอันตรายเพราะกลายเป็นเครื่องมือของการล่อลวง⁷

ถัดมาอีกไม่นานมีข่าวตอกย้ำกระแสหวาดวิตกที่สังคมมีต่อการแชท เมื่อนักศึกษาหญิงคนหนึ่งเข้าแจ้งความให้ดำเนินคดีพระที่ลวงละเมิดทางเพศหลังจากรู้จักกันผ่านโปรแกรมแชท ซึ่งฝ่ายชายได้หลอกลวงว่าเป็นนักศึกษาเช่นเดียวกัน และออกอุบายให้ฝ่ายหญิงเดินทางไปพบที่วัด แล้วชู้ว่าจะเรียกเพื่อนมารุมโทรมหากฝ่ายหญิงไม่ยอมหลับนอนด้วย⁸

นอกจากนี้ ยังมีการแชทผ่านเครื่องโทรศัพท์ ทั้งโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์มือถือในระบบบอดิโอเท็กซ์ เช่น “แชทไลน์ โทร 1900-1900-xxxx”, “1900 xxx xxx สายคล้ายเหงา”, “จีไลน์ สายสีม่วง 1900 xxx xxx”, “มาคุยกับพวกเรานะคะ...จ๊ับ...จ๊ับ 1900 xxx xxx”⁹ เมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์ทุกประเภทแล้วจะเห็นได้ว่าบริการแชทในลักษณะนี้มีฐานตลาดที่กว้างกว่าการแชททางอินเทอร์เน็ตมาก ถึงกลางปี 2549 ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ ของมูลนิธิกระจกเงาเปิดเผยว่า มีเด็กสาวถูกล่อลวงหายออกไปจากบ้านหลังจากมีการแชทผ่านระบบโทรศัพท์นี้ รวม 12 คน ล้วนเป็นเด็กผู้หญิงอายุเฉลี่ยต่ำกว่า 15 ปี และพบว่าจำนวนเด็กถูกล่อลวงจากการเล่นแชทไลน์ในระบบบอดิโอเท็กซ์มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ¹⁰

วัฒนธรรมคลิป: สิทธิส่วนบุคคล การละเมิด และอาชญากรรมทางเพศ

วิดีโอคลิป หรือภาพยนตร์สั้นที่มักถ่ายด้วยโทรศัพท์มือถือเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ในกลุ่มวัยรุ่นและคนหนุ่มสาว การเผยแพร่คลิปวิดีโอของเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งเรื่องนักเรียนหญิงตบกัน คลิปแฉที่เปิดโปงความสัมพันธ์ คลิปส่วนตัวที่หลุดออกมาเผยแพร่สู่สาธารณะ และคลิปแบล็คเมลล์ กลายเป็นประเด็นที่ถูกนำเสนอต่อสังคมบ่อยครั้งตลอดปี 2549

คลิปแอบถ่าย คลิปหลุด ช่วงกลางปีมีข่าวการเผยแพร่คลิปวิดีโอเหตุการณ์รุมโทรมนักเรียนหญิง 2 คนโดยนักเรียนชาย 5 คน มีความยาวประมาณ 3 นาที ในจังหวัดแห่งหนึ่งของภาคกลาง¹¹ ถัดมาอีกไม่ถึงเดือนก็ปรากฏข่าวคล้ายคลึงกันโดยเป็นการรุมโทรมนักเรียนหญิงโดยเพื่อนนักเรียนชาย แล้วมีการแอบถ่ายคลิปวิดีโอไว้และนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน¹² พอถึงปลายปีก็มีข่าวน่าสลดใจเมื่อเด็กหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถูกรุ่นพี่อายุ 14 ปี และ 17 ปี ช่มชู้และแอบถ่ายคลิปวิดีโอไว้ในโทรศัพท์มือถือเพื่อนำไปขายให้ร้านรับโหลดคลิปล้านสำเพ็ง¹³

คลิปแฉ-คลิปเปิดโปงความสัมพันธ์ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด เคยถ่ายคลิปวิดีโอไว้ดูเล่นส่วนตัว แต่ต่อมาเมื่อมีความขัดแย้งจึงนำคลิปวิดีโอมา “แฉ” คือนำมาเปิดเผยไม่ว่าจะด้วยเหตุผลที่ต้องการต่อรองผลประโยชน์ หรือต้องการแก้แค้น หรือทำให้อับอาย อาทิ “รวบมือแพร่คลิปไป แบล็คเมลล์อดีตแฟน” ฝ่ายชายผู้กระทำการยอมรับว่า ได้นำคลิปวิดีโอออกไปเผยแพร่ตามเว็บไซต์ต่างๆ จริงเพราะโมโหที่ถูกบอกเลิก และต้องการให้แฟนใหม่ของฝ่ายหญิงได้รู้ความจริง¹⁴ และข่าว “สีกาลุยแฉเจอ! แค้นถูกทอดทิ้ง พระครูแจ้งจับโดนแบล็คเมลล์” ซึ่งฝ่ายหญิงเป็นผู้วางแผนพาคณกรรักซึ่งเป็นพระระดับเจ้าอาวาสไปร่วมหลับนอนที่รีสอร์ทแห่งหนึ่ง แล้วใช้โทรศัพท์มือถือถ่ายคลิปวิดีโอขณะมีเพศสัมพันธ์กับไว้เป็นหลักฐานมัดตัวเพื่อไม่ให้เจ้าอาวาสไปคบหญิงอื่น และเมื่อมีปากเสียงกันก็ได้นำคลิปวิดีโอดังกล่าวออกมาข่มขู่ แต่เจ้าอาวาสทำท่า

ไม่สนใจโดยอ้างว่ารู้จักคนใหญ่โตในจังหวัด ฝ่ายหญิงจึงนำคลิปวิดีโอดังกล่าวมาเปิดเผยต่อสาธารณะจนเป็นข่าว¹⁵

ปรากฏการณ์คลิปวิดีโอถูกโยกกับเรื่องเพศของผู้คนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือผลประโยชน์อื่น ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดทางเพศแล้วถ่ายคลิปไว้ใช้ข่มขู่ผู้เสียหาย กรณีเกิดความสัมพันธ์ขึ้นแล้วใช้คลิปเป็นเครื่องมือในการ “แฉ” กรณีที่คลิป “หลุด” ไปอยู่ในมือของบุคคลอื่นและถูกนำไปขยายผลเชิงการตลาดอย่างในกรณีของร้านรับซ่อมมือถือ เป็นต้น

คลิปวิดีโอยังถูกใช้เพื่อประโยชน์ของการขายเครือข่ายทางสังคมของบุคคลด้วย ดังผลการวิจัยเรื่อง “การสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์” ที่วิเคราะห์ข้อมูลอัลบั้มภาพออนไลน์จำนวน 200 อัลบั้มในเว็บไซต์ 3 แห่งที่มีจำนวนผู้ใช้บริการและรูปภาพอยู่เป็นจำนวนมาก ได้บทสรุปที่น่าสนใจว่า การที่อัลบั้มภาพออนไลน์อนุญาตให้มีการตั้งชื่อ การคัดเลือกเพลง การสร้างภาพแทนตน หรือ การคัดเลือกตัวละคร การแต่งตัวให้ตัวละคร และการเลือกฉากต่างๆ ได้อย่างอิสระ เป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าของอัลบั้มภาพออนไลน์แสดงถึงตัวตนที่แท้จริงของตนเอง ภาพที่โชว์ส่วนใหญ่เลือกเฉพาะภาพที่ดี มีการตกแต่งภาพก่อนนำภาพเข้าสู่อัลบั้มภาพออนไลน์ และใช้เทคนิคต่างๆ ที่ดึงดูดใจคนดู เจ้าของอัลบั้มภาพออนไลน์มักขอละแผนให้คนอื่นดูให้กับอัลบั้มภาพของตน ซึ่งละแผนให้คนอื่นดูจะเป็นตัววัดการยอมรับจากชุมชนแห่งนี้ และยังเป็นเรื่องมือเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการหาเพื่อน หรือหาคู่ด้วย¹⁶

ธุรกิจขายคลิปวิดีโอเติบโตไม่หยุดยั้ง มีการสำรวจพบว่า แหล่งขายคลิปวิดีโอมีอยู่ 3 แหล่งใหญ่ คือ การขายหรือเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ ซึ่งคาดประมาณว่ามีอยู่หลายร้อยเว็บไซต์ มีทั้งที่ให้โหลดฟรีและต้องชำระค่าบริการก่อนการโหลด โดยความถูกแพงนั้นขึ้นอยู่กับประเภทและความยาวของคลิปเป็นหลัก แหล่งที่สองคือร้านจำหน่ายโทรศัพท์มือถือ ซึ่งขายวิดีโอคลิปเป็นบริการเสริมเพื่อดึงดูดให้ลูกค้าทำการติดตั้งโปรแกรมอื่นๆ เช่น โปรแกรมสำหรับดูหนังฟังเพลง โปรแกรมสำหรับดูภาพถ่าย ซึ่งราคาคลิปจะอยู่ที่ประมาณ 100 บาท ต่อ 5 เรื่อง และแหล่งสุดท้ายคือ ร้านจำหน่ายวีซีดีหรือซีดีคลิป ซึ่งขายแผ่นละ 100-200 บาท โดยในหนึ่งแผ่นจะมีคลิปอยู่หลายสิบเรื่อง¹⁷

ใครเป็นคนดูคลิป ในขณะที่สังคมในโลกออนไลน์มีการเปิดเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการโชว์ และแลกเปลี่ยนคลิปวิดีโออย่างเป็นล่ำเป็นสัน ส่วนหนึ่งของการแลกเปลี่ยนนี้ได้กลายเป็นเรื่องของธุรกิจและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาดคลิปวิดีโอเฟื่องฟูมาก ในอีกมุมหนึ่ง ผู้คนจำนวนมากเข้าถึงและใช้ชีวิตในโลกเสมือนจริงจนกลายเป็นชุมชนออนไลน์ มีการสร้างพื้นที่ของตัวเองในชุมชนออนไลน์ เช่น ไดอารีออนไลน์ อัลบั้มรูปออนไลน์ เพื่อนำเสนอภาพตัวตนของตนเอง และที่น่าสนใจคือส่วนใหญ่นั้นนิยมเสนอวิถีทางเพศของตนเองอย่างเปิดเผย ขณะเดียวกันก็ติดตามเสพข้อมูลของคนอื่นอย่างกระหายใคร่รู้ ซึ่งน่าจะเป็นปฏิกิริยาสะท้อนกลับของสิ่งที่ถูกสังคมและอำนาจของรัฐปกปิดปิดกันมานาน เมื่อมีช่องทางให้แสดงออกอย่างเสรีจึงกลายเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งที่สังคมได้รับรู้

แคมฟร็อก: พื้นที่สีเทาของสิทธิส่วนบุคคลกับการละเมิดต่อสังคม

“แคมฟร็อก” เป็นชื่อโปรแกรมคอมพิวเตอร์ใช้สำหรับสนทนา

ออนไลน์ ผู้เล่นสามารถสนทนากันเป็นกลุ่มและเห็นภาพได้พร้อมๆ กัน ที่จริงโปรแกรมแคมฟร็อกเปิดตัวมาได้ 2-3 ปีแล้ว มีการนำไปประยุกต์ใช้งานกันหลากหลายรูปแบบ อาทิ ใช้เป็นเครื่องมือในการประชุมวิดีโอคอนเฟอเรนซ์ การสนทนาของกลุ่มคนที่มีความสนใจในประเด็นเดียวกัน เป็นต้น สำหรับสังคมไทยนั้นรู้จัก “แคมฟร็อก” ด้วยน้ำเสียงและท่าที่ไม่สบายใจในฐานะของสื่อโป๊หรือช่องทางแสดงออกเรื่องเพศในทางลามกอนาจารจากการเปิดประเด็นผ่านหนังสือพิมพ์โดยเริ่มจากการเปิดโปงแคมฟร็อกในฐานะชุมชนออนไลน์ของคนชอบโชว์ ชอบแสดงออกเรื่องเพศอย่างเปิดเผย จนเข้าขั้นลามกอนาจาร อย่างเช่น

“วัยรุ่นเมืองขอนแก่น ฮิตเล่น “CAMFROG” แชนแนลเน็ต ที่ทำเหมือนสถานีวิทยุหลายๆ แต่มีดีเจพร้อมทำทำร้ายวัยรุ่นอารมณ์วันดีคืนดีโชว์สดถ่ายทอดทางเว็บให้ชมด้วย วัยรุ่นบางรายโดดเรียนเล่น ตำรวจเผย ไม่รู้จะเอาผิดอย่างไร เพราะไม่เข้าข่าย แต่เป็นเพียงที่รวมของกลุ่มคนผิดปกติทางจิตเท่านั้น”¹⁸

“ระบอบทางเน็ตจีไอซีที่ช่วยดูแล เสี่ยร้านเน็ตร้องกระทรวงวัฒนธรรม โปรแกรม “แคมฟร็อก” โชว์ลามกเก๋ลิ้น ติดตั้งทั้งในบ้านและร้านอินเทอร์เน็ต ระบุเป็นโปรแกรมในการสื่อสารระหว่างบุคคล แบ่งเป็นห้องสนทนาจำนวนมากทั้งไทยและต่างประเทศ โดยห้องสนทนาสุดฮิตคือ ห้องที่มีการโชว์อนาจารทั้งเปิดหนังโป๊ โชว์แก้ผ้า เดินท่าทางยั่ววน จนไปถึงการร่วมเพศแค่ 2-3 เดือน ที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการที่สมัครเป็นสมาชิกนับแสนราย ร้องให้ไอซีทีเข้ามาตรวจสอบหาต้นตอ เพื่อติดตามจับกุม พร้อมทั้งปิดหรือบล็อกโปรแกรมดังกล่าวโดยเร็วที่สุด”¹⁹

“ตะลึง!! คนไทยเล่นเว็บ ‘แคมฟร็อก’ มากเป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากอเมริกาและจีน นายกสมาคมผู้ดูแลเว็บไทยขงปัญหาให้กรมการฯ รับทราบ เร่งผลักดันร่าง พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ออกมามีใช้ด้าน ส.ธุรกิจอินเทอร์เน็ตออกโรงตำหนิโชว์ลามกใน “แคมฟร็อก” จีไอซีที่ปิดโปรแกรมโดยเร็วที่สุด”²⁰

อะไรคือ “แคมฟร็อก”

แคมฟร็อก เป็นซอฟต์แวร์ของบริษัทแคมแชร์ (Camshare) ที่สามารถให้ผู้ใช้แลกเปลี่ยนภาพจากเว็บแคมและเสียงผ่านทางอินเทอร์เน็ต จึงนำไปใช้ในการประชุมออนไลน์ได้หลายคนพร้อมกัน แคมฟร็อกแตกต่างจากโปรแกรมทั่วไปโดยผู้ใช้สามารถใช้โปรแกรมบนเซิร์ฟเวอร์ของตัวเองได้ ปัจจุบันแคมฟร็อกมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการแสดงวิดีโอหลายอย่างรวมถึงเรื่องการท่องเที่ยว กีฬา ภาษา วัฒนธรรม เล่นเกมตอบปัญหาออนไลน์ ซึ่งก็รวมเรื่องทางเพศ หรือการร่วมเพศออนไลน์

แคมฟร็อก มีการใช้งานแบ่งออกเป็นห้อง โดยแต่ละห้องแบ่งตามหัวข้อในการสนทนา เช่น ห้องสำหรับสำหรับฝึกภาษา พูดคุยภาษาอังกฤษ ภาษาอิตาลี ภาษาเยอรมัน รวมไปถึงภาษามือสำหรับคนพิการที่มีการเปิดไว้ให้คนพิการสามารถคุยออนไลน์หลายห้อง นอกจากนี้ยังมีห้องสำหรับพูดคุยเรื่องเพลงหรือเล่าเรื่องผี แต่การใช้งานส่วนใหญ่ในแคมฟร็อกเป็นการใช้เพื่อดูและแสดงลามกทางอินเทอร์เน็ต คนไทยเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการโปรแกรมแคมฟร็อกมากเป็นอันดับที่ 3 ของโลก โดยส่วนหนึ่งใช้เพื่อรับชมการแสดงลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ตหรือไม่ก็แสดงลามกเสียเอง (แหล่งข้อมูล: วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี <http://th.wikipedia.org/wiki/Camfrog>)

ปฏิกริยาของฝ่ายต่างๆในสังคม

ตลอดปี 2549 เชื่อมต่อกับปี 2550 การเคลื่อนไหวของหน่วยงานต่อปรากฏการณ์อันเนื่องมาจากการสื่อสารโซเชียล ล้วนตอบโต้ในเชิงลบ และมุ่งใช้อำนาจรัฐเข้าควบคุมหรือแม้แต่กำจัดเทคโนโลยี การสื่อสารที่ถูกมองว่าเป็นปัญหา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารระบุว่า จะดำเนินการปิดเว็บไซต์ที่ขายคลิปวิดีโอโป๊ทันทีที่พบ แต่กฎหมายไม่สามารถดำเนินการกับผู้กระทำผิดได้อย่างทันที จึงแนะนำให้พ่อแม่ดูแลการใช้อินเทอร์เน็ตของลูกหลาน โดยใส่โปรแกรมป้องกันที่เรียกว่า HOUSE KEEPER เพื่อบล็อกไม่ให้เด็ก ๆ เข้าไปดูเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม และได้ผลักดันกฎหมายการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดย พ.ร.บ.ฉบับนี้กำลังจะผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และจะมีผลบังคับใช้ในเร็ว ๆ นี้”²¹

อย่างไรก็ดี กองบังคับปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ชี้ว่า กฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็สามารถนำมาใช้เปรียบเทียบเพื่อเอาผิดแก่ผู้จำหน่ายหรือเผยแพร่คลิปโป๊ได้ เพราะผู้ที่เผยแพร่ภาพลามกอนาจารนั้น มีความผิดตามกฎหมายอาญามาตรา 287 หากตำรวจพบเห็นก็สามารถจับกุมได้ทันทีโดยไม่ต้องมีผู้เสียหายมาแจ้งความ ดังนั้นไม่จำเป็นที่จะเป็นการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ โหลดลงโทรศัพท์มือถือให้ลูกค้า หรือแม้กระทั่งส่งต่อไปให้เพื่อนดู จะถือว่ามีความผิดทั้งนั้น โดยมีโทษจำคุกถึง 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6 พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากมีข้อความที่ทำให้บุคคลในภาพเสื่อมเสียติดอยู่ในคลิปด้วยก็มีโทษหนักขึ้นด้วย²²

การไล่บี้ผู้เล่น หนทางที่เหนื่อยเปล่า เพราะกฎหมายตามไม่ทันสถานการณ์

ในขณะที่สมาคมธุรกิจอินเทอร์เน็ตแสดงจุดยืนอย่างเด่นชัดว่าไม่เห็นด้วยกับการใช้โปรแกรมแคมฟร็อกเพื่อโชว์เรื่องเพศ และประณามร้านบริการอินเทอร์เน็ตที่มีโปรแกรมนี้ไว้บริการลูกค้า สำนักงานคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ก็ออกมาระบุว่า จะดำเนินคดีกับกลุ่มหญิงสาวที่โชว์เรือนร่างผ่านโปรแกรมแคมฟร็อกประมาณ 10 คน ส่วนใหญ่เป็นนักธุรกิจและพนักงานประจำสำนักงานต่างๆ โดยดีเอสไอจะเป็นเจ้าทุกข์ในการดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวเอง เพราะถือว่าบุคคลดังกล่าวสร้างความเสียหายแก่รัฐ²³

กระทรวงวัฒนธรรมก็มีท่าทีในทำนองเดียวกัน โดยนางสาวลัดดา ตั้งสุภาชัย ผู้อำนวยการศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ระบุว่ามีการติดตามเรื่องนี้มา 2-3 เดือนแล้ว เพราะมีผู้ปกครองและเครือข่ายเฝ้าระวัง ที่เป็นเยาวชนและร้านอินเทอร์เน็ต ได้แจ้งข่าวเข้ามา ขณะนี้รวบรวมข้อมูลหลักฐานของผู้ที่เปิดบริการและผู้ใช้ได้ครบแล้ว เรื่องนี้ปล่อยไปไม่ได้ เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศและดำเนินการโดยคนไทย มีเซิร์ฟเวอร์อยู่ในประเทศไทย ต้องให้ตำรวจเข้าไปตรวจสอบ โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ที่ระบุไว้ว่า ห้ามมิให้มีการเผยแพร่ภาพลามกอนาจารต่อที่สาธารณะ ซึ่งผู้กระทำผิดมีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 6,000 บาท แต่ก็ถือว่าเป็นโทษที่น้อยมากจึงมีการฝ่าฝืนหรือลักลอบกระทำผิดตลอดเวลา²⁴

ปัญหาของกฎหมายที่ไล่ไม่ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นประเด็นที่มีผู้สะท้อนออกมาบ่อยครั้ง นายปรเมศวร์ มินศิริ ผู้จัดการโครงการอินเทอร์เน็ตสีขาวเพื่อเยาวชน ระบุว่า “เรื่องนี้ เป็นปัญหาของเทคโนโลยีที่ล้ำสมัย แต่กฎหมายและ

ระเบียบของรัฐครอบคลุมไม่ถึง ไม่ทันสมัยพอ อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ได้มีร่าง พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กำลังอยู่ในช่วงของการพิจารณาแปรญัตติของคณะกรรมการกฤษฎีกา ถือเป็นจังหวะที่ดีที่จะช่วยผลักดันกฎหมายการใช้ อินเทอร์เน็ตออกมาและมีโทษรุนแรง”²⁵

ต่อประเด็นนี้ นายศิริพงษ์วิทย์วิโรจน์ นักเขียนผู้เชี่ยวชาญด้าน อินเทอร์เน็ต เขียนถึงสถานการณ์ล่าสุดเกี่ยวกับแคมฟร็อกของไทยเมื่อกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2550 ว่า ห้องที่มีโซฟาลามกหายไปหมดแล้ว เหลือแต่ห้องสนทนาถกปกติ โดยหากห้องสนทนาใด มีผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ผู้ดูแลห้องก็จะ “ดีด” คนนั้นออกไป และสรุปให้ข้อคิดเรื่องการจัดการบนพื้นที่ออนไลน์ว่า การกำกับดูแลที่ดีที่สุด สังคมอินเทอร์เน็ตก็เหมือนสังคมอื่นๆ คือ สมาชิกต้องดูแลควบคุมกันเอง การใช้อำนาจปิดกั้นไม่น่าจะเกิดประโยชน์อะไร

ภัยออนไลน์ต้องแก้ที่ต้นเหตุ

ในปรากฏการณ์การใช้เทคโนโลยีเพื่อแสวงหาข้อมูล หรือแสดงออกเรื่องเพศนี้ สิ่งที่หน่วยงานและสื่อมวลชนยังทำน้อย ก็คือการยืนอยู่เคียงข้างเด็กและเยาวชนที่อยู่ในห้องสนทนาต่างๆ พร้อมบอกให้รู้ถึงความเกี่ยวเนื่องและความเป็นไปได้ของกระบวนการธุรกิจภาพโป๊ เปลือย เพื่อให้ผู้เล่นมองเห็นอย่างรอบด้านและรู้เท่าทัน

ทั้งหมดนี้เป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคนที่เข้ามาใช้ชีวิตในสังคมเสมือนจริง ด้วยความรู้สึกรู้ว่าเต็มไปด้วยเสรีภาพในการแสดงออกและการแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ โดยเฉพาะกับเรื่องที่ถูกสังคมจริงปิดกั้นตลอดมาอย่างเรื่องเพศ และเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ได้กำไรจากการใช้สิทธิเสรีภาพของผู้คนเหล่านั้น ดังนั้น ปฏิกริยาตอบโต้ที่มุ่งประณามผู้คนในโลกเสมือนจริงว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานเรื่องเพศของสังคมจริง และพยายามเข้าไปจัดระเบียบชีวิตเสมือนจริงจึงเป็นมุมมองและปฏิกริยาที่ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมดของวิถีชีวิตออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็อินเทอร์เน็ตหรือโทรศัพท์มือถือ ขณะที่ระบบธุรกิจที่เป็นปัจจัยชี้้นำและขับเคลื่อนการแพร่ขยายและบ่อยครั้งยังละเมิดสิทธิส่วนบุคคลด้วยนั้น ยังถูกมองข้ามไป

อย่างไรก็ตาม ก็เกิดท่าทีใหม่ที่ไม่นับการปิดกั้นเป็นหลัก ปรากฏขึ้นในมหกรรมอินเทอร์เน็ตปลอดภัยและสร้างสรรค์ 2550 ที่อุทยานการเรียนรู้ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2550 โดยมีข้อเสนอโรดแมพเพื่อป้องกันเยาวชนตกเป็นเหยื่อภัยออนไลน์ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ *ซัดร้าย* หมายถึง การใช้กระบวนการทางกฎหมายเข้าควบคุมลงโทษ *ขยายดี* หมายถึง สนับสนุนการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ *สร้างภูมิคุ้มกัน* คือ รับผิดชอบให้เด็กและผู้ปกครองรู้เท่าทันภัยในอินเทอร์เน็ต และ *พัฒนาระบบ* โดยต้องมีการสนับสนุนทางการเงินและเครือข่าย²⁷

ไม่ว่าเราจะชอบหรือไม่ก็ตาม โลกออนไลน์ได้เข้ามาแวดล้อมชีวิตของผู้คนอย่างไม่แบ่งแยกว่าใครใช้และใครไม่ใช้ สำหรับบุคคลในสังคม ทักษะการใช้ชีวิตในโลกออนไลน์แบบที่ตัวเองปลอดภัย และในขณะเดียวกันก็ไม่ทำร้ายผู้อื่น จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นของการดำรงชีวิตในท่ามกลางความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสาร และสำหรับสังคมออนไลน์ การจัดระเบียบระบบธุรกิจออนไลน์ กำหนดกติกาที่ยุติธรรม และควบคุมอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นเครื่องมือเน้นเป็นเรื่องสำคัญจำเป็น และเร่งด่วนอย่างยิ่ง